

UNDERSÖKNING: Identifiering av omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan

Upphävande av del av detaljplanen Förslag till ändring av stadsplanen för del av Aneby samhälle Hillerstorp 1:1 m fl fastigheter Aneby kommun Jönköpings län (1975-02-14)

Diarienummer SBN 2024-559

Samhällsbyggnadsavdelningen 2024-06-27

Enligt 4 kap 34§ Plan- och bygglagen och 6 kap 3§ Miljöbalken ska kommunen genomföra en strategisk miljöbedömning för alla detaljplaner och planprogram som kan medföra betydande miljöpåverkan. I samband med planarbetet görs därför en undersökning som är ett stöd för kommunens ställningstagande i beslutet om planens genomförande medför en betydande miljöpåverkan eller inte. I undersökningen ska identifieras omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan utifrån förutsättningar, platsen, påverkan samt planens karaktär enligt vad som listas i 5§ Miljöbedömningsförfordningen. Som en del av undersökningen genomförs i detta dokument en identifiering av omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan. Om undersökningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning upprättas i samband med detaljplanarbetet. Här identifieras, beskrivs och bedöms den betydande miljöpåverkan. Utöver ett ställningstagande om miljöpåverkan tar detta dokument upp miljöfrågor som bör beaktas i den fortsatta planprocessen.

För detaljplaner som påbörjats från och med 1 april 2020 ska undersökningen genomföras inom ramen för detaljplanesamrådet. Frågan om betydande miljöpåverkan ska avgöras genom ett särskilt beslut. Undersökningssamrådet ska ske med länsstyrelsen och de kommuner som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

INNEHÅLL

Områdesbeskrivning

Planens huvuddrag och omfattning

Tidigare kommunala ställningstaganden

Planens tänkbara konsekvenser

Sammanvägd undersökning

Tabell för identifiering av omständigheter som talar för betydande miljöpåverkan

OMRÅDESBESKRIVNING

Området där planen föreslås upphävas är drygt en hektar och ligger på fastigheten Hillerstorp 1:1. Området är beläget i västra delen av Aneby tätort och utgörs av ett område mellan industriområdet Hags (Aneby fabriken 3) och bostadskvarteret Påfågeln/Hillerstorp. I den sydvästra delen (1) finns en yta som tidigare, i strid med plan, tagits i anspråk för parkering. Användandet har upphört och markägaren har stängt av tillfarten, vilket möjliggjort för ett fältskikt att etableras. Vid platsundersökningen sågs bland annat vitklöver, rödklöver, renfana, harklöver, ullört, röllika, brunört, femfingerört, knytling och kärringtand. I upphävandeområdets norra och nordöstra delar finns ett mindre skogsområde (2) där lövträd som fågelbär, säl, björk, asp och rönn dominerar. Inslag av barrträd finns, och då främst tall. I den nordligaste delens östra hörn (3) finns en yta som verkar ha tagits i anspråk av boende i intilliggande fastigheter, då dessa ytor hållits öppna genom klippning.

Området angränsar i norr till ett område bestående av skog, åker- och betesmark, en mindre privat väg samt en skogsridå mellan väg 132 och industriområdet. Området berörs av *Förslag till ändring, utvidgning och upphävande av stadsplanen för sydvästra delen av Aneby municipalsamhälle* (06-ANY-428), som också avses upphävas i en parallell process. Sammantaget är dessa två områden drygt elva hektar.

PLANENS HUVUDDRAG OCH OMFATTNING

Det föreslagna upphävandeområdet är planlagt för som allmän plats, park. Kommunen har inte löst in marken, vilket skapat otydlighet gällande rådighet över markens skötsel samt inskränkningar i äganderätten gällande hur marken får användas och brukas. Vidare så har planen inte genomförts. Då kommunen längre inte ser att det finns ett allmänt behov av att den aktuella marken tas i anspråk som park avser kommunen inte att mot fastighetsägarens vilja lösa in marken och genomföra planen. Syftet med upphävandet av del av detaljplanen är således att ge fastighetsägaren rådighet över de delar av fastigheten som inte tillgodoser ett behov som allmän plats. Upphävs del av detaljplanen så blir området planlöst.

TIDIGARE KOMMUNALA STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Översiktsplanen anger utveckling bostäder för upphävandeområdet. Gällande utvecklingsområdet Jönköpingsvägen anger kommunen följande: *"Precis söder om Jönköpingsvägen, finns ett mindre område i anslutning till befintligt bostadsområde där nya bostäder kan inrymmas. Området bör skärmars av mot befintliga verksamheter. Vid planläggning måste eventuell bullerproblematik utredas. Skyfallskarteringen visar ett flödesstråk som löper genom området samt stående vatten på en mindre del av området vilket ska beaktas i planläggningen. Skyfallskarteringen är sannolikt missvisande i detta områdes närhet då de större boskapstunnlar finns under väg 132 och Jönköpingsvägen inte lagts till i modellen. En ny beräkning bör därför göras för detta område i samband med planläggning."* Det som angivits gällande skyfall berör främst den norra delen av utvecklingsområdet Jönköpingsvägen, vilket ligger utanför detta upphävandeområde. Mindre flödesstråk finns i aktuellt område. Kommunen menar att upphävandet inte strider mot intentionerna i översiktsplanen.

Riksintresse

Området berörs av en MSA-yta. Upphävandet av planen bedöms inte påverka riksintresset.

Bostadsförsörjningsprogram

Upphävandet av del av detaljplanen bedöms inte påverka eller påverkas av bostadsförsörjningsprogrammet.

VA-plan

Upphävandet av del av detaljplanen bedöms inte påverka eller påverkas av VA-planen.

Nu gällande detaljplan

I nu gällande detaljplan så är området planlagt som allmän plats, park. I planbeskrivningen saknas motivering för användningsområdet.

PLANENS TÄNKBARA KONSEKVENSER

Upphävandet innebär att området blir planlöst, vilket ger en möjlighet för annan markanvändning och förvaltning. Fastighetsägaren vill låta skogsriddån mot industriområdet kvarstå. För övrig mark finns i dagsläget inte några uttalade planer på förändringar, men ett upphävande skulle innebära ett förtydligande gällande skötselansvaret. Det är dock utan plan möjligt att förändra markanvändningen ytterligare, till exempel genom att uppföra byggnader eller hårdgöra för exempelvis parkering.

Gällande byggnation blir det i ett planlöst läge möjligt att söka bygglov för området eller uppföra bygglovsbefriad bebyggelse. Plan- och bygglagen 2 kap § 9 och 6 styr utformningen av byggnader som inte kräver lov eller anmälan. För dessa gäller att de ska placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bland annat stads- och landskapsbilden. Då ekonomibygnader ofta är stora och ibland uppförs fristående från annan bebyggelse i landskapet är det särskilt viktigt att de utformas på ett lämpligt sätt. Med tanke på områdets omedelbara närhet till tätortens bebyggelse samt närhet till vältrafikerade Jönköpingsvägen är det sannolikt att en bostadsutveckling i området behöver föregås av detaljplan.

Beträffande förändringar av markanvändningen som kan innebära att marken hårdgörs och upplåts som parkering eller liknande så blir konsekvensen av upphävandet att detta blir möjligt i ett planlöst läge om bygglov medges.

Kommunens bedömning är att den mest sannolika konsekvensen av upphävandet är att skogsriddån mot industriområdet kvarstår och att skogsmarken inom den närmsta tiden sköts på samma sätt som i dagsläget. En möjlig utveckling skulle vara att marken i öster som angränsar till intilliggande bostäder kan komma att utredas för bostäder.

SAMMANVÄGD BEDÖMNING AV OMSTÄNDIGHETER SOM TALAR FÖR OCH EMOT EN BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Planförslaget bedöms inte innebära en sådan betydande miljöpåverkan som enligt miljöbalken 6 kap kräver att strategisk miljöbedömning måste göras. Bedömningen grundas på följande:

- Planens upphävande bedöms ej påverka några skyddade områden.
- Risker för människors hälsa eller miljön inte kan förväntas.
- Planens upphävande bedöms inte påverka några miljökvalitetsnormer.
- Naturvärden saknas i upphävandeområdet.
- Varken planens upphävande eller genomförande bedöms påverka något riksintresse.

Planens upphävande bedöms sammantaget inte ge någon betydande miljöpåverkan då nuvarande markanvändning förväntas fortgå i den större delen av området. För de delar där en förändrad skötsel kan förväntas så är det troligt att det kan medföra positiva effekter på områdets naturvärden. Om en del av området bebyggs eller hårdgörs är det ändå inte troligt att konsekvenserna blir så pass omfattande att det kan anses vara en betydande miljöpåverkan.

TABELL FÖR IDENTIFIERING AV OMSTÄNDIGHETER SOM TALAR FÖR ELLER EMOT BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Områdesskydd					
	påverkar positivt	påverkar negativt	opåverkat	Kommentar <i>Platsens nuläge och planens förväntade påverkan/ ej relevant</i>	BMP
Riksintresse			x	Området berörs av en MSA-yta.	
Naturresevat			x	Ej relevant.	
Naturminne			x	Naturminnen saknas i planområdet.	
Strandskydd			x	Området berörs ej av strandskydd.	
Djur-/växtskyddsområde			x	Saknas i området.	

Biotopskyddsområde			x	Saknas i området.	
Vattenskyddsområde			x	Saknas i området.	
Kulturresevat			x	Saknas i området.	
Kommentarer					

Landskapsbild				
	påverkar positivt	påverkar negativt	opåverkat	Kommentar <i>Platsens nuläge och planens förväntade påverkan/ ej relevant</i>
Stads-/Landskapsbild			x	Stadsbilden förblir sannolikt i stort sett oförändrad.
In- och utblickar			x	Påverkan är försumbar då närheten till befintligt industriområde och skogsriddå gör att in- och utblickar i dagsläget är begränsade, och att denna begränsning sannolikt kvarstår oavsett planens upphävande.
Opåverkade områden			x	Saknas i närhet till området.
Fornlämningar och fornminne			x	Ej relevant.
Kulturminne och byggnadsminne			x	Ej relevant.
Annan miljö av kulturhistorisk betydelse			x	Ej relevant.
Kommentarer	Sannolikheten att landskapsbilden påverkas av planens upphävande bedöms som låg då området är relativt skymt från större delen av intilliggande områden. Närheten till befintligt industriområde gör att området i sin helhet redan är påverkat och eventuell tillkommande bebyggelses påverkan ses som begränsad. Eventuell tillkommande bostadsbebyggelse bedöms behöva föregås av en detaljplan.			

Natur och naturresurser

	påverkar positivt	påverkar negativt	opåverkat	Kommentar <i>Platsens nuläge och planens förväntade påverkan/ ej relevant</i>
Allmän beskrivning av områdets natur-, växt och djurliv			x	Området består i söder av en yta som tidigare använts som parkering. I norr, närmst bostadsfastigheterna består området av gräsmattor som hålls öppna genom klippning. Mellan dessa båda områden finns en skogsridå där lövträd dominerar.
Nyckelbiotoper			x	Ej relevant.
Rödlistade och/eller fridlysta arter			x	Ett antal fågelarter som observerats i närhet till området, men området som sådant bedöms ej vara viktiga för dessa arter.
Andra unika, sällsynta eller hotade arter, växtarter eller växtsamhällen (se Artdatabanken)			x	Ej relevant.
Naturresurser			x	Bedöms ej påverkas av planens upphävande.
Kommentarer				

Vatten				
	påverkar positivt	påverkar negativt	opåverkat	Kommentar <i>Platsens nuläge och planens förväntade påverkan/ ej relevant</i>
Dagvatten		x		Dagvattnet kan påverkas negativt om konsekvensen av upphävandet blir att större byggnader uppförs eller att en större del mark hårdgörs.
Grundvatten			x	Ej relevant.
Ytvatten		x		Ytvattnet i Svartån kan påverkas negativt om konsekvensen av upphävandet blir att större byggnader uppförs eller att en större del mark hårdgörs.
Dricksvatten och avlopp			x	Ej relevant.
Kommentarer	Då upphävandet i sig inte antas medföra att mer än mindre delar av upphävandeområdet bebyggs eller hårdgörs så förväntas inte någon större påverkan på dagvattnet eller i förlängningen ytvattnet i Svartån, den mottagande recipienten. Även om en större del av området skulle hårdgöras är det inte troligt att påverkan på vattenkvaliteten skulle bli betydande.			

Hälsa och säkerhet				
	påverkar positivt	påverkar negativt	opåverkat	Kommentar <i>Platsens nuläge och planens förväntade påverkan/ ej relevant</i>
Föroreningar i luft			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Föroreningar i mark och byggnader			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Föroreningar i vatten			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Buller och vibrationer			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Trafiksäkerhet			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Farligt gods			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Brand och explosion			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Risk för översvämning – skyfall, höga flöden eller stigande havsnivåer			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Risk för ras, skred, erosion eller sedimentation – geotekniska förhållanden			x	Ej relevant.
Radon			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Strålning, EMF			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Ljus och skuggning		x		Om större byggnader uppförs finns risk för att ljusförhållandena i intilliggande bostadshus påverkas.
Djurhållning och allergener			x	Olägenhet för närboende kan uppstå om markägaren utökar betesområdet längre in mot bostadsområdet än vad som föreslagits i upphävandearbetet.
Lukt			x	Olägenhet för närboende kan uppstå om markägaren utökar betesområdet längre in mot bostadsområdet än vad som föreslagits i upphävandearbetet.
Avfall och återvinning			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Energiförsörjning			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Kommentarer	I och med planens upphävande blir det möjligt för markägaren att nyttja marken för exempelvis bete. Det är dock inte en sannolik utveckling då de resurser en stängsling av området skulle innebära troligen överstiger den avkastning som området kan ge med hänsyn till dess storlek och beskaffenhet. Skulle olägenhet mot förmodan uppstå kan det regleras utifrån			

förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd § 36 som anger att husdjur och andra djur som hålls i fångenskap skall förvaras och skötas så att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer.
--

Lagar, EG:s miljölagstiftning och andra riktlinjer och mål				
	påverkar positivt	påverkar negativt	opåverkat	Kommentar <i>Platsens nuläge och planens förväntade påverkan/ ej relevant</i>
Miljökvalitetsnormer för vatten (vattendirektivet)			x	Avrinning från området sker mot Svartån. Vid stora nederbördsmängder går det inte att utesluta ett visst näringsläckage till Svartåsystemet i det fall delar av planområdet hårdgörs. Påverkan bedöms vara försumbar.
Miljökvalitetsnormer för luft (luftkvalitetsdirektivet)			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller (bullerdirektivet)			x	Påverkas ej av planens upphävande.
Miljömål		x		Upphävandet av planen kan påverka miljömålet ”God bebyggd miljö” genom att plan med parkmark upphävs. Planen har dock ej genomförts på det sätt som får förmodas avsetts, och allmänheten använder inte området på det sätt som övriga parker används. Området har få rekreativa värden och inga höga naturvärden. Den mindre mark som hålls öppen genom klippning får betraktas som privatiserad och det är inte sannolikt att den nyttjas av allmänheten.
Förekomst av verksamheter som medför risk för omgivningen i eller i närheten av planområdet			x	Saknas.
Miljöpåverkan av överordnade projekt			x	Planområdet är i översiktsplanen utpekade för bostäder. Skulle samtliga närliggande utpekade områden utvecklas så behöver särskilt dagvatten hanteras för att det inte sammantaget ska bli en miljöpåverkan från områdena. Skulle områdena norr om upphävandeområdet utvecklas behöver lågpunkter och rinnvägar hanteras så det säkerställs att upphävandeområdet inte påverkas negativt.
Inverkan på underordnade eller angränsande planers miljöpåverkan			x	Den privata mark som planlagts för park berörs av två skilda detaljplaner. Kommunen avser upphäva en del av båda dessa. Sammantaget handlar det om 11 ha, där det intilliggande planområdet utgör lejonparten.
Markanvändningens effekter				Marken är inte av sådan beskaffenhet att det anses nödvändigt att styra användningen genom planbestämmelser, inte heller anses allmänhetens tillträde till den behöva säkras. Den föreslagna användningen

				efter upphävandet anses vara en bättre markanvändning då marken kan brukas på ett ändamålsenligt sätt där möjlighet till ökade natur- och upplevelsevärden finns.
Kommentarer				

Ställningstagande	
Är bedömningen av effekterna av stor osäkerhet?	Nej
Är effekterna varaktiga eller oåterkalleliga?	Nej
Nödvändiga åtgärder för att motverka att planens genomförande skapar betydande miljöpåverkan	Inga

Datum för samråd	2024-08-19
Medverkande vid samråd	Länsstyrelsen i Jönköpings län, Aneby kommun
Datum för särskilt beslut	2024-08-20

Medverkande tjänstepersoner

Sonja Michanek
Planarkitekt

Camilla Niklasson
Miljöinspektör